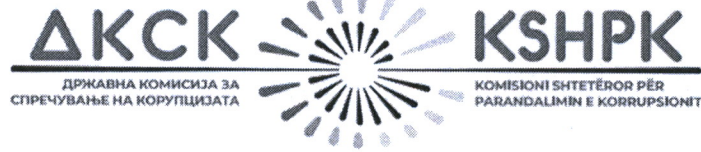

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

Бр./Nr 12-493/4
05-02-2024 г./в.

Врз основа на чл. 22 став 1 од Законот за спречување корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/19), чл. 40 став 3 од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по предмет оформен по пријава поднесена од непознат подносител, Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст: ДКСК), на 99-тата седница одржана на 26.01.2024 година ја донесе следната

ОДЛУКА

Се усвојува Анализата на постапувањата и носење одлуки на државни органи и институции во постапките за склучување на договорот со „Bechtel&Eпка“ за изградба на коридорите 8 и 10-д и склучување на договор за Надзор и правен трансакциски советник за изградба на истите.

Одлуката заедно со Анализата да се достави до надлежно јавно обвинителство со напомена да се посвети посебно внимание дали правното лице Електра Солушнс има способност за вршење надзор со лиценца А, како и за прифатениот начин за дополнително ангажирање на стручен персонал од страна на службените лица од Јавното претпријатие за државни патишта, имајќи го во предвид законски дозволеното работно време на изведувачот на градежните работи поради прекин на работен ангажман со 23 лица.

Да се достави барање за надлежно постапување до Министерство за транспорт и врски за постапување согласно член 38 став 4 од Законот за градење, односно проверка и преземање соодветни мерки дали правното лице Електра Солушнс има способност за вршење надзор со лиценца А.

Да се достави укажување до Државен инспекторат за труд за вршење засилен и континуиран надзор на ангажирањето на стручниот персонал, а кои произлегуваат од обврските од договор за Надзор и правен трансакциски советник за изградба коридорите 8 и 10-д во услови на замена со други лица .

Постапувањето по предмет број 12-1043/1/1 од 14.02.2023 година, **СЕ ЗАПИРА.**

Предметот со број 12-1043/1 од 14.02.2023 година да се затвори и архивира.

Оваа одлука во деперсонализирана форма да се објави на веб страницата на ДКСК во рок од 5 (пет) дена од донесувањето. Анализата да биде во прилог на оваа Одлука.

Образложение

Предметот со број 12-1043 е отворен по поднесена пријава од непознат подносител - група за борба против корупцијата со наводи за незаконитости и злоупотреби од страна на службени лица при избор на најповолен понудувач за Надзор и правен трансакциски советник за изградба на Коридор VIII и коридор X-d од страна на Јавно претпријатие за државни патишта-ЈПДП по спроведена постапка за јавна набавка по оглас број 15413/2022.

Интересот за начинот на избор и склучувањето на овој Договор е константен од причина што беше неопходен за склучување на договорот со Bechtel&Enka за започнување на изградбата на Коридорите VIII и X-d, а за кои Собранието на РСМ донесе Закон за утврдување на јавен интерес и номинирање на стратешки партнер за имплементација на проектот за изградба на инфраструктурниот Коридор 8 (делница: Тетово – Гостивар – Букојчани и проектот за автопатот Требеништа – Струга – Кафасан) и Коридорот 10 д (делница на автопатот Прилеп – Битола) во Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 163/2021 и 111/2023), во натамошниот текст Специјален закон.

Утврдените состојби произлегуваат од анализа на обезбедените и јавно достапните документи и се однесува на:

1 дел: Активности на Владата, Собранието и други тела и институции во однос донесени одлуки, закони и други документи, како и начинот на нивното донесување, а со цел склучување на договорот со „Bechte&Enka“ за изградба на коридорите и

2 дел: Активности на ЈПДП за склучување на договор за Надзор и правен трансакциски советник за изградба на Коридор VIII и коридор X-d.

1 дел: Активности на Влада, Собрание и други тела и институции во однос на склучување на договорот со „Bechte&Enka“ за изградба на коридорите.

Државната комисија за спречување на корупција по отворање на конкретниот предмет, се обрати до Владата на РСМ за обезбедување на договорот со „Bechtel & Enka“, меѓутоа по долги преписки и допишувања договорот беше доставен делумно, во англиска верзија, без составните прилози и анекси каде се дефинирани соодветни цени и други квалитативни показатели, поради што ДКСК не беше во можност да пристапи кон негова анализа.

Временската хронологија на настаните, односно донесување на одлуки започнува од јануари 2021 година и е утврдена од добиените и јавно достапни документи, но и од објавени новинарски написи. Имено:

1. На 41-ва седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 26 јануари 2021 година, со предлог-одлука дадена е согласност за измена на Годишната програма за изградба, реконструкција, рехабилитација, одржување и заштита на државните патишта за 2021 година на Јавното претпријатие за државни патишта – ЈПДП со која одлука проектите за изградба на автопат Прилеп – Битола и изградба на автопат Тетово – Гостивар се изземаат од програмите на Инструментот за претпристапна помош ИПА 3 за 2021 година и 2022 година и се вклучуваат во годишните програми на ЈПДП.
2. Во Записникот од 59-та Седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 30 март 2021 година наведено е дека Владата го разгледа Меморандумот за разбирање во соработка за конструкција на Коридорот 8, Проектот за автопат Тетово – Гостивар – Букојчани и Требеништа – Струга – Кафасан и конструкција на Коридорот 10 д автопатот Прилеп – Битола помеѓу Bechtel & Enka и Владата на Република Северна Македонија, го прифати усогласениот текст кој Министерството за транспорт и врски ќе го достави до Владата и дадени се овластувања на лица за негово потпишување. Како што се наведува во член 1 од

Меморандумот, "страните ќе соработуваат во согласност со законската рамка на националното законодавство во РСМ Веднаш после потпишувањето на овој Меморандум за разбирање, Страните ќе соработуваат тесно во подготовка на највредните технички, финансиски и комерцијални решенија за спроведување на овој проект."

3. На 31 март 2021 година, Меморандумот е потпишан, но јавно не е објавен.
4. На 30 јуни 2021 година, од група пратеници до Собранието на РСМ доставен е „Предлог-закон за утврдување на јавен интерес и номинирање на стратешки партнер за имплементација на проектот за изградба на инфраструктурниот Коридорот 8 и Коридорот 10 д", по скратена постапка, по што на седница на Собрание од 15.07.2021 година, од 101 пратеник, „за“ гласале 55, по што Законот е донесен и објавен во Службен весник број 163/2021 од 16.07.2021 година.
5. Усвоениот Закон се применува како lex-specialis и со него се исклучува примената на други закони во целост или делумно, а се предвидува и одредбите од Законот за јавните набавки да не се применуваат за доделување на договорите поврзани со подготовката и реализацијата на Проектот.
6. Согласно своите надлежности, а поради прекршување на бројни закони и процедури, поради постоење на одредби спротивни на Уставните принципи и начела и се во колизија со други материјални закони, ДКСК донесениот закон за избор на стратешки партнер на 26 јули 2021 година до Уставен суд на РСМ поднесе иницијатива за преиспитување на уставноста на донесениот закон. Уставниот суд на 9.12.2021 година ја отфрли иницијативата на ДКСК.
7. Согласно член 6 од специјалниот Закон, на 14.12.2021 година, Владата конституира Комитет за преговори, составен од членови на Владата, Инвеститорот и други соодветно заинтересирани страни.
8. На 28 декември 2021 година, од страна на ЈПДП објавен е оглас за избор на надзор и правен трансакциски советник за изградба на Коридор 8 и Коридор 10-д.
9. На 17 мај 2022 година, донесена е одлука за избор на најповолна понуда – Институт ИГХ од Загреб како лидер на група, заедно со Институт за патишта од Велес, но веќе на 12 август 2022 година, ЈПДП го поништи тендерот бидејќи ИГХ не доставил банкарска гаранција.
10. На 15 септември 2022 година распишан е нов тендер за избор на надзор и консултант.
11. на 7 декември 2022 ЈПДП ја избира понудата на четири економски оператори предводена од ИРД Инженеринг.
12. На 24.01.2023 година потпишан е договор за „Надзор и правен трансакциски советник за изградба на Коридор VIII и коридор X-d" помеѓу ЈПДП и ИРД – Италија како предводник на конзорциум во кој се шпанската компанија „Ептиса“, како и домашните „Евро консалтинг“ и „Електро,Солушнс“. Вредноста на договорот со ДДВ изнесува 26,3 милион евра.
13. На 7.03.2023 година Владата на РСМ го потпишува договорот со „Bechtel & Enka“ за изградба на коридорите 8 и 10 д од околу 110 километри чија вредност е 1,3 милијарди евра. Договорот е потпишан после 44 дена „преговарање“ помеѓу тимот за преговори

на избраниот надзор и стратешкиот партнер. Договорот не е јавно достапен и е класифициран.

14. Во мај 2023 година предложени се измени во Законот за градење, Законот за експропријација, Законот за работните односи, Законот за урбанистичко планирање, Законот за шумите, Законот за минералните сировини по скратена постапка и со европско знаменце. Усоените измени на законите се објавени во Службен весник 111 од 30 мај 2023 година.

Ваквото постапување на Владата, пратеници и Собранието говори за усогласено постапување и свесно прекршување на низа закони, интерни акти, постапки и процедури со цел обезбедување законски поволности на правни лица, но и ексклузивност при носење на одлуки на домашни физички лица. Имено:

- Изземањето на проектите за изградба на автопат Прилеп – Битола и изградба на автопат Тетово – Гостивар од програмите на Инструментот за претпристапна помош ИПА 3 и нивно вклучување во годишните програми на ЈПДП упатува на спремност на Владата проектот да се финансира од средства од Буџетот на РСМ без разлика дали ќе се обезбеди од домашно и надворешно задолжување. Ваквото постапување има за цел да ги напушти строгите правила и принципи на ЕУ при реализација на вака финансираните проекти, но уште по важен момент е што подоцна се овозможува концентрација на моќ при одлучување за проектот.
- Активностите на Владините претставници во однос на потпишување на Меморандумот за соработка со „Bechtel & Enka“, а кои согласно нивните изјави се должат на тоа што претставници на конзорциумот пристапиле кон Владата и понудиле идеја за изградба на коридорите по принцип на „клуч на рака“, а производ од овој меморандум е Законот за утврдување на јавен интерес и номинирање на стратешки партнер за имплементација на проектот за изградба на инфраструктурниот Коридор 8 и Коридорот 10-д, може да се оценат како активности во спротивност со Законот за лобирање. Делувањето на претставници на „Bechtel & Enka“ во контактите со Владата може да се смета за лобирање од причина што според тогаш важечкиот Закон за лобирање, како лобирање се смета „активност насочена кон законодавната и извршната власт на централно ниво, како и кон локалната власт, заради остварување определени интереси во процесот на донесување закони и други прописи“.

За овој процес, двете страни биле должни да ја извештаат Државната комисија за спречување на корупцијата, а со оглед на фактот што во земјата не постојат регистрирани лобисти, функционерите во Владата според член 24 од законот за лобирање, морале да го пријават ова делување до ДКСК. Во ДКСК не постои евиденција дека вакво нешто е сторено. Со тоа, заштитниот механизам кој го ограничува лобирањето не бил искористен, и не го уредил и ограничил влијанието на приватниот интерес при носење на одлуката.

- 4 При подготовката на овој закон не е спроведена постапка за процена на влијание на регулативата-ПВР како би можело дискрецијата во креирање политики да се насочи низ процес на анализи и консултации да додаде податоци за да ги намали

неповолните ефекти од таквата дискреција. Предлог-текстот на законот за избор на стратешки партнер во ниту еден момент не е поставен на Единствениот национален регистар на прописи (ЕНЕР) иако имаше најави дека ќе следат дебати, така што Предлог-текстот не е даден на увид на јавноста. На тој начин, не им е дадена можност на граѓаните и стручната јавност ниту да го коментираат, ниту пак навремено да организираат независен процес во кој ќе ги дадат своите согледувања за проблематиката. Консултациите околу овој закон биле исклучително важни, бидејќи законот овозможува делумно или целосно исклучување на одредби на други закони, па било потребно да се консултираат експерти и претставници на групи кои би биле или можеле да бидат засегнати од изградбата на автопатиштата.

- Предлог-законот во 2021 година во Собраниска процедура започнува со предлог доставен од група пратеници, поради што не постои обврска за спроведување процена на влијание на регулативата. Образложението приложено кон текстот на предлог-законот, недоволно ги објаснува причините за избраниот модел, а не избор согласно Законот за јавни набавки, но се среќава аргументот дека со новиот пристап се решаваат претходно констатирани проблеми при изведба на слични проекти, иако веќе постои случај каде што за ист модел со директно склучен договор се води судска постапка за злоупотреба на службена должност. Во Собранието не е спроведена јавна расправа со која пратениците ќе може да консултираат стручни лица за да се увидат слабостите и можностите за подобрување.
- Две години по усвојување на специјалниот Закон, во 2023 година се наметнува потребата за измена на повеќе закони заради усогласување со временските рокови за изградба на коридорите, но и дефинирање и скратување на одредени процедури. И овие измени не беа подложени на процена на влијание на регулативата, иако, со оглед на значајноста на промените, Владата би требало да ја примени ПВР-методологијата при изготвување на измените, а исто така и за овие измени во Собранието не се остварени јавни расправи.
- Соочени со потенцијална блокада во Собранието, предлог-измените на претходно наведените закони Владата ги достави со користење европско знаменце како би се овозможила брза постапка во Собранието при нивното усвојување. Причина за ваквото постапување, Владата го оправдува како потребата од нивно усогласување со Европското законодавство, искористувајќи го моментот што во текот на 2023 година Република Северна Македонија имаше билатерален скрининг со Европската Комисија во однос на усогласеноста на домашното законодавство со законодавството на ЕУ. Поднесените измени на законите не упатуваа на конкретно усогласување со европската регулатива во предметната област. Прифаќајќи ги предлозите и дозволувајќи тие да влезат во собраниска процедура, прекршен е член 136 од Деловникот на Собранието, односно текстот не е вратен на доработка од причина што не ги задоволува потребните описи и референци (од член 135) кои опишуваат што треба предлог-законот да содржи за да гарантира дека се однесува на усогласување со правилата на ЕУ. Тоа го нема сторено ниту претседателот на Комисијата за европски прашања.
- Уште посимптоматично од ваквото постапување се предложените и усвоените измени на Законот за работни односи и додавање на нов член 117-а со кој се овозможува

работна недела во траење повеќе од 40 часа неделно, од причина што пред Уставниот суд беше иницирана постапка за оценување на уставноста на член 12 од Законот за утврдување на јавен интерес и номинирање на стратешки партнер за имплементација на проектот за изградба на инфраструктурниот коридор 8 и коридорот 10-д, а кој се однесуваше на воведување на 60 часовна работна недела, спротивно на Устав и закони. Подоцна, Уставниот суд со Одлука У. бр. 148/2021 и У. бр. 15/2022 од 13 јули 2022 година го укина оспорениот член 12 од Законот.

Ваквото постапување на клучните институции во РСМ упатува на нивно координирано постапување со однапред анализирани и договорени постапки во носењето одлуки со цел да се додели договор и обезбедат поволни услови за ангажирање фирма за изградба на конкретните коридори на начин кој е во спротивност на воспоставениот правен систем во РСМ и го нарушува основниот принцип на владеење на правото. Ако се има предвид и фактот што договорот за изградба на 110 километри автопат е во износ од 1,3 милијарди евра, неговото класифицирање со степен „Доверливо“ што го прави недостапен за јавноста и стручната фела, создава сомнеж за нереално високо проценета вредност на проектот и идна штета на Буџетот на РСМ.

Државниот завод за ревизија во текот на 2023 година започна со ревизија на успешност на тема: „Реализација на капиталните инвестиции финансирани преку буџетот на РСМ, ЕУ фондови и средства од други меѓународни финансиски институции во надлежност на централна власт и локалната самоуправа“, каде е опфатен и склучениот договор за изградба на коридорите со „Bechtel & Enka“. ДКСК очекува дека во Извештајот од извршената ревизија ќе бидат обелоденети состојби, доколку бидат утврдени недоследности во фазата на негово преговарање и склучување.

2 дел: Активности на ЈПДП за склучување на договор за Надзор и правен трансакциски советник за изградба на Коридор VIII и коридор X-d

Изборот на Надзор и правен трансакциски советник за коридорите е направен согласно Законот за јавни набавки по јавен оглас објавен во септември 2022 година, откако јавен оглас објавен во декември 2021 година беше поништен. Како првиот, така и вториот јавен оглас, предизвика голем интерес кај јавноста пред се поради големата вредност на договорот како и поради професионалните квалификации на фирмите понудувачи. Професионалноста на фирмите за надзор е многу битен фактор пред се поради фактот што треба да обезбедат тим од експерти кој во име на Комитетот за преговори (формиран од Владата на РСМ) ќе преговара со номинираниот стратешки партнер Bechtel & Enka и ќе подготви договор согласно FIDIC-правилата за градење за имплементација на проектот за изградба на Коридорот 8 и Коридорот 10 д, а кој треба да биде потпишан од Владата на РСМ. Договорот за Надзор и правен трансакциски советник е потпишан меѓу Владата на РСМ и Bechtel & Enka на 07.03.2023 година.

Заради обезбедување на потребната документација за анализа на постапувањето на институциите во процесот на избор на најповолен понудувач за Надзор, ДКСК обезбеди документација од спроведената јавна набавка од ЈПДП, Бирото за јавни набавки,

Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за вработување. ДКСК ја утврди следнава хронологија на настаните:

1. Донесена е одлука број 02-8789/1 од 15.09.2022 година од директорот на ЈПДП со која се утврдува потребата од конкретната јавна набавка, вредност на набавката во износ од 1.540.000.000 денари (1.817.200.000 со вклучен ДДВ), со средства обезбедени од годишните програми за изградба, реконструкција рехабилитација на ЈПДП во годините на реализација на проектот.
2. Огласот е објавен на ЕСЈН на ден 15.09.2022 година со краен датум на доставување на понудите до 17.10.2022 година, а поради промени во тендерската документација, пролонгиран е рокот за доставување на понудите до 25.10.2022 година. Истиот ден огласот е објавен во Службен весник на РСМ и Службеното гласило на Европската Унија.
3. Критериум за доделување на договор е најдобар однос помеѓу цената и квалитетот при што за цена се доделуваат 30 бодови, а за квалитет – 70 бодови.
4. Составен дел на тендерската и договорната документација е Проектната програма заведена кај ЈПДП со број 08-8789/4 од 15.09.2022 година која претставува збир на информации за претстојните проекти, сет на правила за постапувања на фирмите во текот периодот за кој се ангажирани, опис и попис на активности, задачи, обврски, начин на известување од стручните лица за надзор за нивните активности, работното време како и начин на постапување на избраните фирмите во случаи на промена кај стручните лица и начин на известување до ЈПДП.
5. Од страна на Бирото за јавни набавки на ден 19.12.2022 година извршена е управна контрола без утврдени неправилности.
6. Во законски утврдениот рок, до ЈПДП доставени се три понуди и тоа:
  - група на понудувачи: Ingerop Conseil et Ingenierie - Франција, Егис Интернационал – Франција – подружница во Скопје и Матека Инженеринг доо Гостивар – вредност на понуда 1.106.040.600 денари без ДДВ;
  - група понудувачи: IRD Engineering- Италија, Eptisa Sevicios- Шпанија, Електра Солушнс и Евро Консалтинг од Скопје – вредност на понуда – 1.374.304.074 денари без ДДВ;
  - група понудувачи: Hill International, N.V.- Холандија и Градежен Институт Македонија Скопје- вредност на понуда 1.533.720.772 денари без ДДВ.
7. Комисијата за јавни набавки во Извештајот од постапката на евалуација на доставените понуди ги исклучила Ingerop Conseil-Франција поради потпишување на документите со невалиден дигитален сертификат. Понудата на Hill International N.V.- Холандија е отфрлена поради непостоење на валидни договори меѓу понудувачот и стручни лица бидејќи истите се условени да се потпишат доколку Hill International N.V. биде избран како најповолен понудувач. Од ваквото постапување на комисијата, како единствена валидна понуда е понудата на IRD Engineering- Италија Eptisa Sevicios- Шпанија, Електра Солушнс и Евро Консалтинг од Скопје.

8. Понудувачите исклучени од постапката поднеле жалба до ДКЖЈН од каде истите се одбиени како неосновани.
9. Склучен е договор со најповолниот понудувач кај ЈПДП заведен под број 08-389/3 од 16.01.2023, заверен од понудувачот на ден 24.01.2023 година, за период од 58 календарски месеци, со вкупна вредност од 1.621.678.807 денари со вклучен ДДВ.

Од анализа на обезбедената документација и поставените прашања од потенцијални понудувачи – економски оператори, и договорната документација, ДКСК ги констатира следниве состојби:

- Тендерската документација и извршените измени, не укажуваат на креирање поволни услови за фаворизирање на конкретно правно лице.
- Во тендерската документација на јасен и недвосмислен начин, согласно одредбите на законот за јавни набавки кои го уредуваат поднесувањето на понуда од група економски оператори-групна понуда, се дефинирани потребните документи и начинот на докажување на поставените услови.

При тоа:

- Сите правни лица од групата имаат поднесено документи за докажување дека не постојат причини за исклучување од постапката и дека поседуваат А лиценца за надзор,
- IRD Engineering- Италија ги исполнува условите за број на извршени услуги во последните 5 години за Надзор над изградба на автопат во Западен Балкан (за земји од Западен Балкан ќе се земат во предвид: Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Косово, Северна Македонија и Србија) според FIDIC Условите и 8 лица од потребниот стручен персонал;
- Eptisa Sevicios-Шпанија го исполнува условот за остварен годишен приход од 40.000.000,00 евра/годишно во последните три години (2019, 2020 и 2021);
- Електра Солушнс заедно со осум подизведувачи по претходно случени договори за обезбедување техничка поддршка, обезбедува 50 стручни лица и
- Евро Консалтинг обезбедува пристап до акредитирана сертифицирана лабораторија и 25 стручни лица.

Со анализа на паралелно обезбедената документација од Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за вработување го констатиравме следното:

Согласно член 34 од Законот за градење, правното лице за вршење на надзор на изградба на градби од прва категорија (членот 57 законот) треба да има лиценца А за надзор. За добивање лиценца А за надзор правното лице потребно е да е регистрирано за вршење на соодветната дејност и да има вработено најмалку четворица инженери од кои двајца со овластување А за вршење на надзор. Министерството за транспорт и врски е надлежен орган за издавање на Лиценци А. Од страна на Електра Солушнс до Министерството за транспорт и врски на ден 27.09.2022 (среда) доставено е барање за издавање лиценца А за надзор и истата е издадена на

ден 3.10.2022 во рок од 3 работни дена. За докажување дека Електра Солушнс има потребен број на лица со бараните квалификации, доставени се докази за лицата:

- НН-1 – дипл. градежен инженер – овластување А – пријавен во Електра Солушнс на 27.09.2022 (ист ден кога е доставено барањето до Министерството) на 2 часа **дополнително над 40 часа**;
- НН-2 - машински инженер – овластување А, пријавен во Електра Солушнс на 02.09.2022 на 2 часа **дополнително над 40 часа**;
- НН-3 – инженер архитект со овластување А - пријавена во Електра Солушнс на 02.09.2022 на 3 часа **дополнително над 40 часа** и
- НН-4 - инженер по електротехника (нема овластување), - пријавен во Електра Солушнс на 01.07.2022 на 40 часа **редовно работно време**.

Од проверката на податоците на АВРСМ извршена на ден 23.01.2024, НН-1 и НН-3 сè уште се ангажирани на 2, односно 3 часа дополнително; лицето НН-2 го раскинал работниот однос со Електра Солушнс на ден 14.07.2023 исто како и лицето НН-4 кој работниот однос со Електра Солушнс го прекинал 31.10.2022 година, 5 дена после конечниот рок за доставување на понудите до ЈПДП. Ова значи дека уште во време кога сè уште траела постапката за избор на надзор, Електра Солушнс престанала да ги исполнува условите за Надзор со лиценца А. Министерството за транспорт и врски е надлежен орган за постапување, како за издавање така и за одземање на соодветните лиценци доколку согласно член 38 став 4 од Законот за градење „Лиценца издадена согласно со одредбите од овој закон се одзема доколку се утврди дека правното лице - носител на лиценца престанало да исполнува некој од условите за издавање на лиценца, или правното лице не ја исполнило обврската за осигурување за одговорност за штета во осигурителна компанија во Република Северна Македонија согласно со членот 41-а од овој закон, или правното лице престанало да постои“. До Министерството за транспорт и врски се обравивме со барање да достави информации и документи за издадените лиценци на фирмите подизведувачи со Електра Солушнс, како и информации дали за истите, вклучително и за Електра Солушнс и за Евро консалтинг, имаат направен увид во однос на исполнување на условите за фирма со А лиценца за надзор. До донесување на одлуката по предметот не се добиени повратни информации.

Во Проектната програма која е составен дел на тендерската документација но во дел 4. ОБЕМ НА УСЛУГИ, точка 4.1. Општо се вели:

„Надзорниот орган претставува компетентна стручна институција или фирма или две или повеќе институции и фирми здружени за заедничко настапување или ad-hoc група на стручњаци и друг персонал вработени од Инвеститорот да му ги дава услугите според Условите на Договорот за целосен и перманентен квантитативен и квалитативен надзор на изведувањето на работите на изградба се до нивно комплетно завршување и отстранување на недостатоците на тие работи. ....“

Со Проектната документација дефинирани се категориите на потребниот персонал и детално се објаснети задачите на сите позиции за одделни тимови.

- Лицата од А категорија се инженери од областа на градежништво и геодезија со најголемо работно и професионално искуство кои се должни да го организираат надзорот, документираат, координираат работењето со другите тимови за реализација на проектот.
- Лицата од категорија В се инженери од областа на животна средина, сообраќајни и електро инженери.
- Лицата од С категорија може да бидат со средно или високо образование од област на градежништво, машинство, геодезија, геотехника, кои се должни за секојдневно следење и документирање на работите.

Во табелите 2, 3 и 4 од Анализата, прикажани се состојбите со организирање на потребните тимови, видот на клучен (долгорочен/краткорочен) и технички персонал, времето на нивно ангажирање, кој економски оператор каков персонал нуди за кој тим, како и начинот на нивно ангажирање – вработување, договор на дело или ангажирање на друг начин.

Неспорно е дека законот за работни односи во член 121 овозможува работникот, кој работи полно работно време, да може по исклучок да склучи договор за вработување со неполно работно време со друг работодавач, меѓутоа најмногу за десет часа неделно, со претходна согласност на работодавачите, каде што е вработен со полно работно време.

Меѓутоа, произлегува дека ИСКЛУЧОКОТ од цитираниот член 121 кај нас станува ПРАВИЛО со кои се изигруваат бројни закони.

Во точка 8 од Проектната програма, кои понудувачите ја имале за да ги изработат своите понуди, недвосмислено е нагласено „надзорниот орган е целосно одговорен и ги сноси последиците кои може да произлезат од работата на целиот персонал и надзорен тим, без разлика дали членовите тимовите се вработени кај надзорниот орган (на неопределено или определено време), ангажирани се од друга компанија за потребите на овој Проект, или се ангажирани како независни експерти од дадена област.

Во Посебните услови на договорот- ПУД-, во точка 33 е договорено:

„Интенција на Договорниот орган е да не се вршат никакви измени на експертите кои се назначени како клучен персонал во тим на Носителот на набавката во текот на целиот договорен период. Ако, од било која причина која е надвор од разумната контрола на Носителот на набавката стане неопходно да се замени било кој од тие експерти, Носителот на набавката веднаш треба да обезбеди како замена, експерт со еквивалентни квалификации и искуство прифатлив за договорниот орган“.

Понатаму, во делот на објаснувањата за персоналот е наведено: **Надзорниот орган, не смее Персоналот и Надзорниот тим за кој е децидно наведено дека во дадените временски периоди е на располагање за реализација на овој Проект да го замени, ако претходно не обезбеди негова адекватна замена со потребните пропишани квалификациони услови согласно тендерската документација, без писмена согласност на Инвеститорот.** На предлог на Надзорниот орган, или по барање на Инвеститорот, кога обемот на работите тоа го

условува, персоналот и Надзорниот тим може да биде времено или трајно бројчано зголемен или намален.

Исто така во Посебните услови на договорот- ПУД-, во точка 45 е договорено:

„Носителот на набавката треба да добие од Договорниот орган претходна согласност во писмена форма пред да преземат било која од следните активности: (а) било какви измени или замени на персоналот кој е назначен за извршување на услугите со овој договор. ....“

За да потврдиме дали Надзорниот орган ги почитува одредбите од договорот и го известил инвеститорот за настанатите промени за прекин на работниот однос со 23 лица, се обидовме со директорот на ЈПДП да оствариме состанок, но бевме известени дека нема потреба од состанок бидејќи, ДЗР и надлежното ОЈО постапуваат по предметот.

Од причина што работите на сите делници веќе се започнати, се поставува прашањето на кој начин ќе се обезбеди навремен и квалитетен надзор ако се има во предвид фактот дека во целата Проектна документација се потенцира дека работното време кое е предвидено за Надзорниот орган треба да се прилагоди кон работното време на изведувачот на работите, а за чии потреби се смени законот за работни односи.

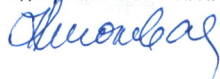
Имајќи ги во предвид претходно наведените интенции на ЈПДП, но и актуелните состојби со пријавени и одјавени лица, се поставува прашањето каков квалитет ќе обезбеди лице кое смее да работи 1, 2, 3 или 10 часа дополнително неделно? По раскинувањето на работниот однос, кој го врши надзорот, дали новото ангажирано лице-ако е ангажирано- ги има потребните квалификации? Дали воопшто се врши надзор или само се одобруваат и потпишуваат градежните книги и дневници?

Сето ова претходно наведено укажува дека службените лица во ЈПДП при изборот на економски оператор го прифатиле дополнително ангажирање над законското работно време спротивно на точка 8 од Проектната програма/ тендерска документација со што се доведува во прашање исполнувањето на основниот принцип на Законот за јавни набавки согласно член 4:

- (1) Договорниот орган ги спроведува јавните набавки на начин што ќе обезбеди економично, ефикасно и ефективно користење на јавните средства и успешно остварување на целите на своето работење, утврдени во согласност со прописите кои го уредуваат користењето на буџетските и другите јавни средства.
- (2) Договорниот орган ги спроведува јавните набавки на начин што ќе обезбеди соодветен квалитет на предметот на набавка во однос на неговата намена и вредност.

Согласно горе наведеното, ДКСК одлучи како во диспозитивот на оваа Одлука.

Одобрил: К. Н.

Прилог: Анализа на постапувањата и носење одлуки на државни органи и институции во постапките за склучување на договорот со „Bechtel&Enka“ за изградба на коридорите 8 и 10-д и склучување на договор за надзор и правен трансакциски советник за изградба на истите

ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
Претседател
Билјана Ивановска

Доставено до:

- Основно јавно обвинителство за goneње на организиран криминал и корупција
- Министерство за транспорт и врски
- Државен трудов инспекторат